महामेट्रोला मेट्रो प्रकल्पाकरिता भाडेपट्ट्याने हस्तांतरीत केलेल्या जमिनी मालकी हक्काने (free hold) देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : अनौस-२०२४/प्र.क्र.७२/नवि-२६
हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा रोड,
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२
दिनांक : २८ एप्रिल, २०२५.

संदर्भ : महामेट्रोचे पत्र क्र. Maha-metro/Land/Ps-Ud-२/१२८७५१/२०२३, दि. ०५ ऑक्टोबर, २०२३

प्रस्तावना :

महाराष्ट्र मेट्रो रेल्वे कॉर्पोरेशन(महामेट्रो) मार्फत पुणे व नागपूर महानगर क्षेत्रांमध्ये वाहतूक प्रणालीच्या सुधारणेकरीता पुणे मेट्रो व नागपूर मेट्रो प्रकल्प राबविण्यात येत आहेत. महामेट्रोमार्फत उभारण्यात येत असलेल्या नागपूर मेट्रो रेल्वे टप्पा-१ या प्रकल्पासाठी नागपूर महानगरपालिकेच्या मालकीच्या ८ जमिनी व नागपूर सुधार प्रन्यासच्या मालकीच्या १२ जमिनी महामेट्रोला ३० वर्षाच्या भाडेपट्ट्याने हस्तांतरीत करण्यात आल्या आहेत. तसेच पुणे मेट्रो रेल्वे टप्पा-१ या प्रकल्पासाठी पुणे महानगरपालिकेच्या मालकीच्या २० जमिनी व पिंपरी चिंचवड महानगरपालिकेच्या मालकीच्या ८ जमिनी महामेट्रोला ३० वर्षाच्या भाडेपट्ट्याने हस्तांतरीत करण्यात आल्या आहेत. सदर हस्तांतरीत जमीनींच्या भाडेपट्ट्यापोटी मिळणारे भाडे या प्रकल्पांच्या वित्तीय सहभाग आराखड्यानुसार संबंधित महानगरपालिका/प्रन्यास यांनी द्यावयाच्या वित्तीय सहभागामध्ये समायोजित करण्यात आल्या आहेत.

२. नागपूर मेट्रो रेल्वे टप्पा-१ व पुणे मेट्रो रेल्वे टप्पा-१ या मेट्रो प्रकल्पांसाठी आंतरराष्ट्रीय बँकांकडून कर्ज घेण्यात आले आहे. सदर कर्जाच्या नियमित परतफेडीची तसेच प्रकल्पांच्या कार्यान्वयन व देखभाल दुरुस्तीची जबाबदारी महामेट्रोवर आहे. याकरिता **नागपूर महानगरपालिका, पुणे महानगरपालिका, पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिका या स्थानिक स्वराज्य संस्था व नागपूर सुधार प्रन्यास यांच्याकडून मेट्रो प्रकल्पाकरिता महामेट्रोला भाडेपट्ट्याने हस्तांतरित केलेल्या जमिनींचा व्यावसायिक दृष्टिकोनातून विकास होणे आवश्यक आहे**. याकरिता, सदर जमिनी महामेट्रोला बिनशर्त मालकी हक्काने (Free hold) देण्याबाबत संदर्भाधीन पत्रान्वये महामेट्रोद्वारे शासनास विनंती करण्यात आली.

३. नागपूर व पुणे मेट्रो प्रकल्पाकरिता नागपूर महानगरपालिका, पुणे महानगरपालिका, पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिका यांनी महामेट्रोला भाडेपट्ट्याने हस्तांतरीत केलेल्या जमिनी महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम-१९४९ च्या कलम ४५०अ नुसार बिनशर्त मालकी हक्काने देण्यास मान्यता देण्याची तसेच नागपूर सुधार प्रन्यासने महामेट्रोला हस्तांतरीत केलेल्या जमिनी नागपूर सुधार प्रन्यास जमीन विनियोग नियम-१९८३ च्या नियम २६ नुसार राज्य शासनास प्राप्त अधिकारान्वये बिनशर्त मालकी हक्काने देण्यास मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

१. i) नागपूर महानगरपालिकेच्या मालकीच्या महामेट्रोला नागपूर मेट्रो रेल्वे प्रकल्पाकरीता सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट-अ मधील भाडेपट्ट्याने हस्तांतरीत केलेल्या **८ जमिनी** महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम-१९४९ च्या कलम ४५०अ अन्वये राज्य शासनास प्राप्त अधिकारानुसार बिनशर्त मालकी हक्काने (free hold) देण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

ii) पुणे महानगरपालिकेच्या मालकीच्या महामेट्रोला पुणे मेट्रो रेल्वे प्रकल्पाकरीता सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट-ब मधील भाडेपट्ट्याने हस्तांतरीत केलेल्या २० जमिनी महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम-१९४९ च्या कलम ४५०अ अन्वये राज्य शासनास प्राप्त अधिकारानुसार बिनशर्त मालकी हक्काने देण्यास मान्यता देण्यात येत आहे

iii) पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिकेच्या मालकीच्या महामेट्रोला पुणे मेट्रो रेल्वे प्रकल्पाकरीता सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट-क मधील भाडेपट्ट्याने हस्तांतरीत केलेल्या ८ जमिनी महाराष्ट्र महानगरपालिका अधिनियम-१९४९ च्या कलम ४५०अ अन्वये राज्य शासनास प्राप्त अधिकारानुसार बिनशर्त मालकी हक्काने देण्यास मान्यता देण्यात येत आहे

iv) नागपूर सुधार प्रन्यासने नागपूर मेट्रो रेल्वे प्रकल्पाकरीता सोबत जोडलेल्या परिशिष्ट-ड मधील भाडेपट्ट्याने हस्तांतरीत केलेल्या जमिनी नागपूर मेट्रो रेल्वे प्रकल्पाकरीता महामेट्रोला हस्तांतरीत केलेल्या परिशिष्ट-ड मधील १२ जमिनी बिनशर्त मालकी हक्काने देण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

v) सदर हस्तांतरीत जमीनींच्या अधिमूल्याची रक्कम या प्रकल्पांच्या वित्तीय सहभाग आराखड्यानुसार संबंधित महानगरपालिका/प्रन्यास यांनी द्यावयाच्या वित्तीय सहभागामध्ये समायोजित करण्यात यावी.

२. सदर जमिनी महामेट्रो कडे बिनशर्त मालकी हक्काने देण्यासंदर्भात कार्यवाही नागपूर महानगरपालिका, पुणे महानगरपालिका, पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिका व नागपूर सुधार प्रन्यास यांनी तात्काळ करावी.

३. महामेट्रोने सदर जमिनी केवळ विनिर्दिष्ट प्रयोजनाकरीताच वापराव्यात. आवश्यकता नसेल तेव्हा सदर जमिनी त्या त्या महानगरपालिका किंवा नागपूर सुधार प्रन्यास यांना बिनशर्त परत करण्यात याव्यात.

४. सदर जमिनी हस्तांतरीत करतांना कोणतेही न्यायालयीन प्रकरण चालू नाही याबाबत खातरजमा करण्याची जबाबदारी संबंधित महानगरपालिका व नागपूर सुधार प्रन्यास यांची राहील.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या सांकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा सांकेतांक २०२५०४२८१९५८३२३३२५ असा आहे. सदर शासन निर्णय डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

VIDYA RAMAPPA HAMPAYYA

Digitally signed by VIDYA RAMAPPA HAMPAYYA
DN: c=IN, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=URBAN DEVELOPMENT DEPARTMENT, 2.5.4.20=7b40f543d9d95d4cad6707bb7eae1089289d9878b7cb34418f111566e3223ba1, postalCode=400032, st=Maharashtra, serialNumber=A94EF1B631F4673B829AC9ADBEB5B0DDABD086A7544E3FDF47CD7A011FF7EA40, cn=VIDYA RAMAPPA HAMPAYYA
Date: 2025.04.28 19:59:55 +05'30'

(विद्या हम्पय्या)
सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

सोबत: परिशिष्ट अ, ब, क, ड

प्रति :-

१) मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
२) मा.उप मुख्यमंत्री(नगर विकास) यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३) अपर मुख्य सचिव(नवि-१), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
४) प्रधान सचिव(नवि-२), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
५) आयुक्त, पुणे महानगरपालिका, पुणे
६) आयुक्त, नागपूर महानगरपालिका, नागपूर
७) जिल्हाधिकारी, पुणे
८) जिल्हाधिकारी, नागपूर
९) सभापती, नागपूर सुधार प्रन्यास, नागपूर
१०) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र मेट्रो रेल्वे कॉर्पोरेशन लि, नागपूर/पुणे.
११) आयुक्त, पिंपरी-चिंचवड महानगरपालिका, पिंपरी-चिंचवड
१२) सह सचिव (नवि-७), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१३) उप सचिव (नवि-२२), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
१४) निवडनस्ती (नवि-२६)

शासन निर्णय क्रमांक अनौस-२०२४/प्र.क्र.७२/नवि-२६, दि २८ एप्रिल, २०२५ सोबतचे परिशिष्ट

परिशिष्ट-अ

पुणे महानगरपालिकेच्या महामेट्रोकडे मालकी हक्काने द्यावयाच्या जमिनींचा तपशील

अ.क्र.	शासकीय / निमशासकीय जमिनीचा तपशील	जमीन ताब्यात घेतल्याचे क्षेत्रफळ (चौ.मी.)	स्टेशन	प्रयोजन
१	बोपोडी स.नं. १०, सिसन ३३५९, ३३६० मनपा जूना जकात नाका, बोपोडी	२४००	बोपोडी	एन्ट्री/एक्झिट-१
२	पर्वती टी.पी. स्किम फा.प्लॉ. नं. ४९९ व ५०० अ	२८०००	स्वारगेट	एन्ट्री/एक्झिट-१ ते एन्ट्री/एक्झिट-४
३	कोथरूड स.नं. ९२ व ९३ सि.स.नं. ९४९	१०८३००	वनाज	डेपो
४	कोथरूड सि.स.नं. ७५१ मयूर कॉलनी, निळू फुले उद्यान	३०.२५	आनंदनगर	१३२ के.व्ही. मोनोपोल
५	एरंडवणा २५+२५ अ फा. फ्लॉट नं.	६१८.२७	गरवारे कॉलेज	पार्किंग
६	शिवाजीनगर संभाजी उद्यान सि.स.नं. ११२ फा. प्लॉ. नं.पी	३११.१	संभाजी पार्क	एन्ट्री/एक्झिट-१ (स्टेअरकेस व लिफ्ट)
७	शिवाजीनगर संभाजी उद्यान सि.स.नं. ५७२ फा. प्लॉ. नं. पी	३८३.८६	संभाजी पार्क	एन्ट्री/एक्झिट एफओबी आणि शॅडो लॅण्ड
८	शिवाजीनगर संभाजी उद्यान सि.स.नं. ५७२ फा. प्लॉ. नं. पी.	६५३.५६	संभाजी पार्क	एन्ट्री/एक्झिट एफओबी शेडो लॅण्ड

९	शिवाजीनगर संभाजी उद्यान सि.स.नं. ५७२ फा. प्लॉ. नं. पी रंगमंदीर	१३१.१३	संभाजी पार्क	स्टेशन सर्विस
१०	शिवाजीनगर बालगंधर्व सि.स.नं. ५७२ फा. प्लॉ. नं. पी	१५१.७९	संभाजी पार्क	एन्ट्री/एक्झिट व स्टेअरकेस
११	शिवाजीनगर बालंगधर्व सि.स.नं. ५७२, फा. प्लॉ. नं. पी	३४.२६	संभाजी पार्क	एन्ट्री/एक्झिट
१२	शिवाजीनगर बालगंधर्व सि.स.नं. ५७२ फा. प्लॉ. नं. पी	१९५.८७	संभाजी पार्क	फुटपाथ
१३	शिवाजीनगर सि.स.नं. ११२, फा. प्लॉ. नं. एल, एल. बी.टी. ऑफिस	६९.७४	पी.एम.सी.	एन्ट्री/एक्झिट-१ व एफओबी
१४	शिवाजीनगर सि.स.नं. ११२, फा. प्लॉ. नं. एल पुणे मनपाच्या मागे	१३९.१७	पी.एम.सी.	एन्र्टी/एक्झिट स्टेअरकेस व लिफ्ट
१५	रमाबाई आंबेडकर बंडगार्डन सि.स.नं. ४२	१४०.७२	रूबी हॉल स्टेशन	एन्ट्री/एक्झिट-४
१६	बंडगार्डन महात्मा गांधी उद्यान सि.स.नं. २७	१२२.१७	बंडगार्डन	एन्ट्री/एक्झिट-२
१७	बंडगार्डन महात्मा गांधी उद्यान सि.स.नं. २७	५१८	बंडगार्डन	व्हायडक्ट
१८	बंडगार्डन सि.स.नं. २७	८३.७६	बंडगार्डन	एफओबी
१९	येरवडा टि.पी. स्किम फा. प्लॉ. नं. ७०/१८	३९७.९७	कल्याणीनगर	एन्ट्री/एक्झिट-४
२०	सदाशिव पेठ सि.स.नं. ७८९ झाशीची राणी	१२३४.८५	मंडई मेट्रो स्टेशन	प्रकल्प बाधितांच्या पुनर्वसनासाठी
एकूण क्षेत्र : १४३९१६.४७				

परिशिष्ट ब

पिंपरी-चिंचवड महानगरपालीकेच्या महामेट्रोकडे मालकी हक्काने द्यावयाच्या जमिनींचा तपशील

अ.क्र.	शासकीय / निमशासकीय जमिनीचा तपशील	जमीन ताब्यात घेतल्याचे क्षेत्रफळ (चौ.मी.)	जमिनीची किंमत	स्टेशन	जमीनीचे उद्दीष्ट
१	पिंपरी स.नं. २०९, पार्किंग रिझर्वेशन - ११५ पीसीएमसी कार्यालयासमोर	१५००.००	२,७७,५४,७३३/-	पीसीएमसी	पार्किंग
२	पिंपरी, स.नं. ४७१ पीसीएमसी रिझर्वेशन नं. ११२	६००.००	१,१६,९६,०५४/-	संत तुकारामनगर	एन्ट्री /एक्झिट ४
३	भोसरी (फुगेवाडी) स.नं. ४६८ व ४६९ पार्किंग रिजर्वेशन नं. ७, फुगेवाडी जकातनाका	७८००.००	७,५५,६२,६५०/-	फुगेवाडी	पार्किंग व एन्ट्री/एक्झिट ४
४	पीसीएमसी रिझर्वेशन नं. ११६ पिंपरी, स.नं. २०९ ब, २१०/२अ	७३००.००	११,४२,५०,२८९/-	पीसीएमसी	पुनर्वसन व पुनर्वसाहत
५	पिंपरी, स.नं. १५२/४, पार्ट सि.स.नं. ५७६२	४५२.९८	९९,१३,५५२/-	पीसीएमसी	एन्ट्री/एक्झिट २

६	दापोडी स.नं. ४९/१/२ब, ४० ब, ३९ ड जवळ पीएमपीएमएल बसस्टँण्ड जवळ	४०७.२०	७४,७७,५००/-	दापोडी	पार्किंग
७	भोसरी (फुगेवाडी) स.नं. ३८८ पीसीएमसी लँण्ड लोकमान्य टिळक शाळा व मीनाताई ठाकरे शाळा	५५१.१०	६५,३७,०५३/-	फुगेवाडी	एन्ट्री/एक्झिट १
८	पीसीएमसी रिझर्वेशन नं. ११६, पिंपरी स.नं. २०९ब, २१०/२अ सिटीएस नं. ४००, ४८०१/१	१३८७.००	२,५७,३८,५२७/-	पीसीएमसी	आरएसएस/टीएसएस
		एकूण क्षेत्र : १९९९८.२८			

परिशिष्ट -क

नागपूर महानगरपालिकेच्या महामेट्रोकडे मालकी हक्काने द्यावयाच्या जमिनींचा तपशील

अनु. क्र.	मौजा	न.नं .ख / .क्र.भू.	ताबा घेण्यात आलेला संबंधित विभागवार्ड/	संपादीत क्षेत्र (चौ. मी.)	प्रयोजन
१	सिताबर्डी	१८४५	वॉटर वर्क्स ओल्ड ऑफिस	४२७५. ००	वायडक्ट आणि मोकळी
२	सिताबर्डी	२३५५	खोवा बाजार	४७ २०.	वायडक्ट
३	सिताबर्डी	२३९७	हिन्दी भाषी स्कूल	६६२६८५.	पार्किंग, पोलिस स्टेशन
४	सोमालवाडा	३३	विज माता मंदिर, जयप्रकाश नगर	१०००.००	मेट्रो स्टेशन एंट्री एक्जिट-
५	अंबाझरी	१५९३	इंदिरा गांधी हॉस्पिटल, एल चौक .डी .ए .	१९३.३४	मेट्रो स्टेशन एंट्रीएक्जिट-
६	सिताबर्डी	३११५	तुलसी हिन्दी प्राथमिक शाळा	१८२८५६.	मेट्रो स्टेशन एंट्रीएक्जिट-
७	सिताबर्डी	२३६०	मनपा संत्रा मार्केट	७२४४२.	मेट्रो स्टेशन एंट्रीएक्जिट-
८	नागपूर	१०३	मनपा महात्मा फुले मार्केट जवळ	४८९.००	एंट्री एक्जिट -
				एकूण क्षेत्र: ९२२०.२०५	

परिशिष्ट-ड

नागपूर सुधार प्रन्यासच्या महामेट्रोकडे मालकी हक्काने द्यावयाच्या जमिनींचा तपशील

अनु क्र.	जमिनीचे स्थान	विभागक्षेत्र/	क्षेत्र चौ.मी.
१	२	३	४
१	प्रजापती नगर	पारडी प्लॉट नं ६१ .व ६२	८७५.३
२	प्रजापती नगर	पारडी प्लॉट नं ६१ .व ६२	१८७४.६५५
३	उज्वल नगर मैदान	सोमलवाडा	५६४२.४८
४	मेट्रो भवन	लेंढरा	६३५९.७९
५	धरमपेठ कॉलेज मेट्रो स्टेशन	अंबाझरी	३३५३.०९३
६	टेलीफोन एक्सचेंज चौक	नागपूर	४७७.९७
७	अग्रसेन चौक	नागपूर	६५४.९६
८	क्रेझी क्यासेल धरमपेठ कॉलेज	अंबाझरी	४६९२.८९६
९	अजनी चौक मेट्रो स्टेशन	अजनी	५२७.९२
१०	शंकर नगर मेट्रो स्टेशन	लेंढरा	११८९७.७६
११	इंस्टीट्यूट ऑफ इंजीनियर्स	लेंढरा	३५८.०२७
१२	धरमपेठ एज्यूकेशन सोसायटी	लेंढरा	९०६.२१९
		एकूण क्षेत्र: ३७६२१.०७	

VIDYA RAMAPPA
HAMPAYYA

Digitally signed by VIDYA RAMAPPA HAMPAYYA
DN: c=IN, o=GOVERNMENT OF MAHARASHTRA, ou=URBAN DEVELOPMENT DEPARTMENT,
2.5.4.20=7b40f543d9d95d4cad6707bb7eae1089289d9878b7cb34418f111566e3223ba1,
postalCode=400032, st=Maharashtra,
serialNumber=A94EF1B631F4673B829AC9ADBEB5B0DDABD086A7544E3FDF47CD7A011FF
7EA40, cn=VIDYA RAMAPPA HAMPAYYA
Date: 2025.04.28 20:00:34 +05'30'

(विद्या हम्पया)
सह सचिव, महाराष्ट्र शासन